

वाद्यमानायां मृतस्य पुत्रपौत्रा उत्तरीयैर्व्यजनैश्चास्थिकुम्भं वीजयन्तस्त्रिस्त्रिः प्रदक्षि-
 णं परियन्ति । स्त्रियोऽपीति केचित् । रात्रेः पूर्वमध्यापरभागेषु तद्दिने बह्वन्नदानं
 कुर्वन्ति नृत्यगीतवादित्राणि च कारयन्ति अस्थिकुम्भायान्नमुपहरन्ति च । तत उ-
 पप्रातरस्थिकुम्भसंहिताः पूर्वीक्तान्कुम्भान् हत्वाणि चादाय ग्रामादक्षिणस्यां बहि-
 र्गह्यध्वर्युयजमानामात्याः । श्मशानान्तं (2.) कर्म कुर्वतो यथा रविरुदयेत्तथा रा-
 त्रावारब्धव्यम् तत्र वने गत्वा ग्रामान्मार्गादश्चत्यतिल्वकद्वरिदुस्फूर्जकविभीतकश्ले-
 ष्मालककोविदारादिभ्यश्च द्वेरे अन्यवृक्षगुल्मादिवृते ऊपरे वोदकप्रवणे दक्षिण-
 प्रवणे समे वा सुखकारिणि रम्ये वनाडुदकाद्वा पूर्वभागे उत्तरभागे वा वर्तमाने
 गर्तवति वीरणतृणवति प्रदेशे श्मशानार्थं दिक्कोणं पुरुषप्रमाणं क्षेत्रं निमीते ।
 पैतृक्यां द्विपुरुषं समचतुरस्रं कृत्वा करणोमध्येषु शङ्कुवः स समाधिरिति शुल्बो-
 क्तविधिना [यजुःपरिशिष्टं ७. २.] तच्चतुरस्रमुत्तरतः पश्चाच्च पृथु भवति । तत्र साध-
 नप्रकारः पूर्वदक्षिणपार्श्वयोर्नवाङ्गुलानि स्वत्रयोदशांशेनाङ्गुलचतुर्थभागसंहिता-
 नि पुरुषप्रमाणमध्ये न्यूनानि कार्याणि (3.) पश्चिमोत्तरपार्श्वयोस्तावन्ति पुरुषप्र-
 माणादधिकानि (4.) तथाहि पुरुषमात्रक्षेत्रस्याक्षणाया प्राचीं कृत्वा तत्प्रातयोः
 शङ्कुं निखाय सार्धाष्टदशाङ्गुलहीनां पुरुषद्वयप्रमाणानुभयतःपाशां रज्जुं मध्यमदेशे
 सलक्षणां कृत्वा पूर्वापरयोः शङ्कुस्तस्याः पाशौ प्रतिमुच्य मध्यलक्षणेन दक्षिणत
 आयम्य दक्षिणः कोणः साधनीयः ततः सार्धाष्टदशाङ्गुलाधिकां पुरुषद्वयप्रमाणां
 रज्जुमुभयतःपाशां मध्यलक्षणयुतां कृत्वा शङ्कुः पाशौ प्रतिमुच्य मध्यलक्षणेनोत्त-
 रत आयम्योत्तरकोणः साध्य इति । ततः पूर्वादिकोणेषु पालाशशमीवारणाश्म-
 मयाश्चत्वारः (5.) शङ्कुवो निखेयाः । एतत्कुर्वतां (6.) निकटे कश्चिद्यजमानपुरुष-
 स्तृणपूलकमुद्भित्य (7.) धारयेत् । कर्मसमाप्तौ गृहमागत्य तं गृहेषूहयेत् (8.)
 प्रज्ञावृद्धौ । इत्यादि बोध्यम् ॥ कात्यायनः [२१. ३. ३२.] अपसलवि सृष्टया रज्ज्वा
 परित्योपेतो यत्त्विति पलाशशाखया व्युद्धृतीति । अपसलवि अप्रादक्षिण्येन
 निष्पादितया रज्ज्वा तत्क्षेत्रं समन्तादप्रदक्षिणं संवेद्यापेतो यत्त्विति मन्त्रेण क्षे-
 त्रमध्यपतितं तृणपर्णादिकं पलाशशाखया कृत्वा क्षेत्राद्वहिर्निःकाशयतीति सूत्रा-
 र्थः ॥ अस्याध्यायस्य पितरो देवता आदित्या ऋषयो देवा वा । आद्या गायत्री ।